

GOIGS A LLAOR DE SANT BERNAT D'AOSTA PREVERE

(anomenat també de Menthon o de Mont-Jeux)

PATRO DELS MUNTANYENCS. VENERAT A LA SEVA ERMITA TITULAR DEL MONTSENY

*Per la creu que us redimia
i el triomf en el combat:
Beneïu, oh sant Bernat,
ermítage i rodalia.*

Flor dels Alps, reial penyora,
de bressol us fa Menthon,
i en vós, lliri fresc, el món
ha vist néixer nova aurora.
Com el llac d'Annecy, obria
vostra vida, bell esclat:
Beneïu...

Ardit i gentil, a penes
jovencell, heu fet adéu
a la terra, i pel bon Déu
sou amic de les carenes.
Apòstol de valentia,
del Senyor porteu llevat:
Beneïu...

Si en presó la vil tramoia
us cloïa com un reu,
se us tornà la reixa creu
a la mà, i trofeu de joia.
I caigué la tirania,
triomfant la veritat:
Beneïu...

Vostra ardor, que no té espera,
ha plantat un monestir
pel romeu i el pelegrí
que han perdut camí i drecera.
Retorneu a bona via
qui perdé la caritat:
Beneïu...

Pel serrat de nostra vida,
Satanàs, llop famolenc,
vol llançar en l'hòrrid avenc
el cor feble que us oblidia.
Deu-li vós la coratgia
que l'allunyi del pecat:
Beneïu...

L'amor féu la meravella
d'aquest dolç, íntim recer,
i vós sou el remeier
des del fons de la capella;
pedra ferma i harmonia
de la vostra humilitat:
Beneïu...

La seva diada és el 15 de juny

Lletra: Pere Ribot, pvre.

Música: Francesc de P. Baldelló, pvre.

A l'abric de l'ermitatge
i entre roure, avet i pi,
Sant Marçal i Sant Martí
són la flor d'aquest paratge.
Els plau vostra companyia,
i feu bella «trinitat»:
Beneïu...

A mig aire de muntanya
heu plantat tenda i abric;
Matagalls i coll Formic
us faran reial peanya.
Del Montseny, la senyoria
sigueu vós, i l'heretat:
Beneïu...

Per la nostra Catalunya
demanem mercè de vós
de ser braus escaladors;
cims de fe, que no ens allunya
del Crist, mont de l'alegria
i bell cim d'eternitat:
Beneïu...

Per la terra catalana
escampeu vostres mercès;
sigui tot bon feligrès
planta que floreix i grana.
Vostre patronatge sia
contra foc i tempestat:
Beneïu...

Beneïnt aquesta altura,
de l'ermita té la clau
la Regina de la pau,
Mare verge i rosa pura.
Sota l'ombra de Maria
l'avinença ha triomfat:
Beneïu...

Oh, Maria humil i esclava,
sou la bresca de l'amor,
del Montseny reial honor,
cor de Déu, muntanya brava.
Amb Bernat, feu-nos de guia,
puix cantem tots de bon grat:
Beneïu...

Quan la neu d'hivern corona,
oh muntanya, el teu front alt,
amb el grèvol de Nadal,
prou t'albira Barcelona.
Com la teva neu, que sia
pura sempre la ciutat:
Beneïu...

Més ençà, el Montseny us canta
i tothora a vós acut,
oh fontana de salut,
ferm ajut, divina planta!
De tot mal sigueu metgia;
vetlleu tot el veïnat:
Beneïu...

Lliri pur d'Eucaristia,
tija d'or del diví Blat:
Beneïu, oh sant Bernat,
ermítage i rodalia.

Il·lustració: Xilografia d'A Gelabert (col. Pipó-Rosell) - Orles: Judit Tulla i Cuffi (col. C.T.C)

TORNADA

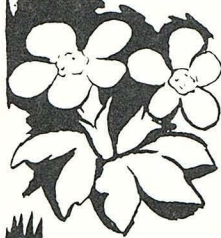
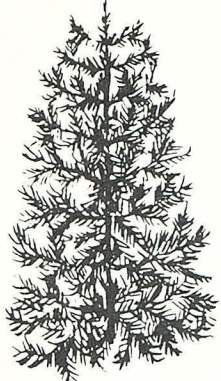
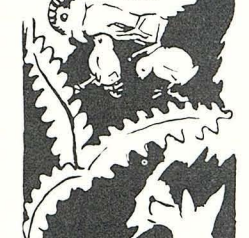
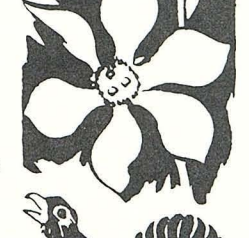
Per la Creu que us re - di - mi - a i el tri - omf en el com - bat: Be - ne - iu, oh Sant Ber - nat,
er - mi - tat - ge i ro - da - li - a. Flor dels Alps, re - ial pe - nyo - ra, de bres - sol us fa Men - thon,
i en Vós, lli - ri fresc el món, ha vist néi - xer no - va - u - ro - ra. Com el llac d'An - ne cy o - bri - a
vos - tra vi - da, bell es - clat. Be - ne - iu, oh Sant Ber - nat, er - mi - tat - ge i ro - da - li - a.

V. No m'avergonyeixo de l'Evangeli

R. És la força de Déu pels qui hi creuen

P R E G U E M

Oh Déu, illum i pastor dels fidels, que pel bé de la vostra Església escollíreu sant Bernat, a fi que alimentés les vostres ovelles amb la paraula i les il·luminés amb l'exemple; concediu-nos, per la seva intercessió, que conservem la fe que ell de paraula va ensenyar i seguim el camí que ens va mostrar amb l'exemple. Per Crist Senyor nostre. - R. Amén.

XXXVI MISSA I TROBADA EN MEMÒRIA DELS EXCURSIONISTES

Commemora enguany la trenta-sisena missa en memòria dels muntanyencs morts que organitza des de l'any 1956 el Foment Excursionista de Barcelona i que patrocina la F.E.E.C.

Aquest itinerari vivent dels excursionistes catalans s'inicià arran de la mort de Domènec Termes i Patau, malaguanyat company i soci del Foment, a l'estany de Marboré (mont Perdut), el 24 d'agost d'aquell any. En passar la gelera de l'estany, tingué la mala sort de relliscar, va caure al fons i hi morí gelat. El rescat treballós del company mobilitzà espontàniament entorn de la família, els amics del Foment, membres de l'agrupament escolta Rafael Casanova i també l'Equip de Recerques Espeleològiques (ERE). Al cap d'un mes, aquell moviment de germanor els portà en pelegrinatge al lloc mateix de l'afortuni, per tal de retre-li homenatge i de col·locar una creu a la seva tomba, al cementiri de Bielsa. Fou, doncs, a la vall de Pineta —aquella vegada sota el silenci fecund de la pluja—, el primer de la sèrie d'itineraris vivents.

D'aleshores ençà, cada any, el segon diumenge de novembre, se celebra una missa en memòria de tots els excursionistes traspassats durant l'any.

Del 1957 al 1966, l'itinerari continuà a Sant Marçal de Montseny, però en construir-se la carretera, es perdé el recolliment degut a l'acte; per això, del 1967 al 1969, va continuar al santuari de Cabrera (Collsacabra). A partir del 1969 es va creure adient d'organitzar-ho a diverses comarques de Catalunya, i és per això que el 1970 s'anà a Siurana (Priorat); el 1971, al santuari del Mont (Garrotxa); el 1972, al de Colobó (Noguera); el 1973, a Sant Cugat del Racó (Bages); el 1974, altre cop a Siurana; el 1975, al santuari de Montgrony (Ripollès);

el 1976, amb motiu del centenari de l'excursionisme català, a les Llars Mundet, de la Vall d'Hebron (Barcelona); el 1977, a la Mare de Déu de Lord (Solsonès); el 1978, a la Mare de Déu de Puigcerver (Baix Camp); el 1979, al santuari del Coll (Osona); el 1980, a Sant Jaume de Frontanyà (Berguedà); el 1981, a l'Aguda de Torà (Segarra); el 1982, a la Mare de Déu de l'Abellera (Baix Camp); el 1983, a Santa Bàrbara de Pruneres (Garrotxa); el 1984, a l'església parroquial de Rupit (Osona); el 1985, al monestir de Mur (Pallars Jussà); el 1986, a Sant Miquel de Montmell (Baix Penedès); el 1987, a l'ermita de Sant Antoni (Ripollès); el 1988, a Santa Maria de Falgars (Berguedà); el 1989, a Sant Pere de Ponts (Noguera), i el 1990, a Santa Magdalena d'Ulldemolins (Priorat).

L'any 1980 es decidí incloure en aquesta celebració un acte cívic en què molts companys, assistents a l'acte, han pogut anar oferint una reflexió de les seves vivències. En algunes trobades també s'han celebrat certàmens literaris i concursos fotogràfics.

El Foment Excursionista de Barcelona ha editat un recordatori de cada itinerari. Hi ha plasmada la veu dels nostres poetes, així com gravats i xilografies de diversos amics i companys.

Aquest any es va creure convenient de fer aquesta celebració al Principat d'Andorra, un país tan estimat pels muntanyencs i pels catalans.

Creiem, per tant, que voldreu compartir la il·lusió amb què el Foment Excursionista de Barcelona organitza aquestes trobades, segurs que no trobareu al país una experiència igual a la d'aquests itineraris, per l'autenticitat i pel grau de participació que els caracteritza.

Sant Bernat nasqué a la Vall d'Aosta, de família noble, a inicis del segle XI. Ordenat prevere, formà part del capítol de la seu d'Aosta i arribà a ser-ne l'ardiaca. Predicà no sols a la seva diòcesi, sinó a Novara, i fins a Pavia, on trobà Enric IV preparant una expedició contra el papa Gregori VII, i en suport de l'antipapa Gilbert de Ravenna. En tornar a Novara, hi morí el 12 de juny de 1081, i fou enterrat tres dies després a la basílica de Sant Llorenç. Tot això és la informació que ens en dóna un sermó —la seva biografia més antiga— conservat en manuscrits dels segles XII i XIII.

De fet, sant Bernat d'Aosta és conegut sobretot com a fundador de l'hospital del Gran Sant Bernat; això, que no consta al sermó, és una tradició molt immediata. Més aviat sembla, però, que restaurà un convent destruït pels sarraïens (segle X), que ja existia al segle VIII als Alps Penins, indret consagrat pel paganisme a Júpiter (Pení). La reina Ermengarda de Borgonya, senyora del lloc, en féu donació a Bernat, i aquest edificà al costat un hospital, que assumí els ingressos de l'antic convent. L'obra fou d'una gran utilitat, sobretot per als pelegrins que anaven a Roma travessant els Alps. Els clergues que hi vivien devien seguir al principi les normes del Capítol d'Aosta, fins a esdevenir el 1222 canonges regulars sota la regla de sant Agustí. També s'atribueix a sant Bernat la fundació de l'hospital del Petit Sant Bernat —lloc destinat també antigament a Júpiter i anomenat *Mons columnae Iovis*—, però això ja no és tan segur.

La veneració de sant Bernat per part dels fidels fou immediata a la seva mort, i el 1123, Ricard, bisbe de Novara, procedí a la seva «elevació» posant les relíquies en un altar, on restaren fins al seu trasllat, l'any 1552, a la catedral. Fou canonitzat el 1681 i té culte a la Vall d'Aosta, al Piemont, a Llombardia, al Valesè i a la Savoia. L'any 1923, Pius XI el proclamà patró dels muntanyencs.

J. P. P.

OFRENA DEL MATRIMONI TOMÀS/LLENAS

amb motiu de la

XXXVI MISSA I TROBADA EN MEMÒRIA DELS EXCURSIONISTES

Encamp, 10 de novembre de 1991